

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ (Міненерго)

вул. Хрещатик, 30, м. Київ, 01601, тел.: (044) 531-36-93; 206-38-45
E-mail: @Штсайт: <http://www.mev.gov.ua>, ідентифікаційний код 37552996

На № _____

Слесаренку В. В.
foi+request-113125-0abb6c3c
@dostup.pravda.com.ua

Про розгляд запиту

Шановний Василю Вікторовичу!

Міністерство енергетики України, в межах повноважень, розглянуло Ваш запит на публічну інформацію від 31.05.2023 № 1995, надісланий листом Офісу Президента України від 07.06.2023 № 22/1-06/2458, щодо підвищення тарифів на електричну енергію для побутових споживачів та повідомляє.

Правові, економічні та організаційні засади функціонування ринку електричної енергії, пов'язані з виробництвом, передачею, розподілом, купівлею-продажем, постачанням електричної енергії для забезпечення надійного та безпечного постачання електричної енергії споживачам з урахуванням інтересів споживачів, розвитку ринкових відносин, мінімізації витрат на постачання електричної енергії та мінімізації негативного впливу на навколишнє природне середовище визначені Законом України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон № 2019-VIII).

Відповідно до положення частини шостої статті 72 Закону № 2019-VIII з 01.01.2019 постачання електричної енергії споживачам здійснюється за вільними цінами, крім випадків, встановлених вказаним Законом, а саме, постачання електроенергії споживачам постачальниками універсальних послуг та постачальниками «останньої надії».

Згідно з пунктом 1 і 3 статті 62 Закону № 2019-VIII з метою забезпечення загального економічного інтересу в електроенергетичній галузі України, необхідного для задоволення інтересів громадян, суспільства і держави, та забезпечення сталого довгострокового розвитку електроенергетичної галузі і конкурентоспроможності національної економіки України на учасників ринку відповідно до цієї статті можуть бути покладені спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії.

Відповідно до пункту 4 статті 62 Закону № 2019-VIII спеціальні обов'язки, які покладаються Кабінетом Міністрів України на учасників ринку, мають бути чітко визначеними, прозорими, недискримінаційними та мати тимчасовий характер.

Обсяг та умови виконання спеціальних обов'язків, покладених Кабінетом Міністрів України на учасників ринку, мають бути необхідними та пропорційними

ІДВ
Міністерство енергетики України
№26/1.2-4.7-12021 від 15.06.2023
КЕП: Власенко Ю. М. 15.06.2023 16:47
3ED5083160DBC59B04000000C3124E00502EB200
Сертифікат дійсний з 30.11.2022 16:20 до 30.11.2024 16:20

до мети задоволення правомірного загальносуспільного інтересу та такими, що створюють найменші перешкоди для розвитку ринку електричної енергії.

З метою забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 483 «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії» (із змінами) (далі – Постанова № 483), Урядом, зокрема, на підприємства НАЕК «Енергоатом», ПрАТ «Укргідроенерго», ДП «Гарантований покупець» та постачальників універсальних послуг покладено спеціальні обов'язки із забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії.

Кінцева ціна на електричну енергію для споживачів (в тому числі – побутових споживачів) складається з безпосередньо вартості електроенергії на ринку, тарифу на її передачу високовольтними мережами (НЕК «Укренерго»), тарифу на розподіл низьковольтними мережами (оператори систем розподілу), тарифу на постачання (електропостачальники) та податків.

Враховуючи, що середньозважена ціна купівлі-продажу електроенергії на ринку «на добу наперед», яка є ціноутворюючою на ринку електричної енергії, за травень 2023 року склала 3,44 грн/кВт·год, то ринкова ціна на електричну енергію для кінцевих споживачів (у тому числі – побутових) в середньому по Україні становить близько 5,6 грн/кВт·год (з ПДВ).

Водночас, російська агресія кардинально вплинула на увесь паливно-енергетичний комплекс України і спричинила розбалансування механізму покладення спеціальних обов'язків (далі – ПСО). Зокрема, обсяги виробництва електроенергії різко знизились, спостерігається зміна структури споживання зі зростанням частки побутового споживання і різким зниженням споживання промисловості. Як наслідок, почали накопичуватись борги на ринку електричної енергії, що можуть привести до банкрутства державних енергогенеруючих компаній та постачальників універсальних послуг і створити загрозу безпеці постачання електричної енергії.

Так, з березня 2022 року на тимчасово окупованій території знаходяться Каховська гідроелектростанція, що була знищена окупантами, та Запорізька АЕС встановленою потужністю 6 ГВт, що складає близько 44% від всієї потужності атомних електростанцій України і близько 25% у загальному виробництві електроенергії. Як наслідок, обсяги виробництва електроенергії АЕС різко знизились.

Все це унеможливило виконання, у повній мірі, виробниками покладених на них спеціальних обов'язків (які компенсують різницю між ціною, яку сплачує населення і ринковою ціною електроенергії) і вимагало кроків для стабілізації механізму ПСО. А саме, наближення до економічно збалансованих цін для побутових споживачів, із врахуванням необхідності їх соціального захисту.

Разом з тим, в умовах складної економічної ситуації через повномасштабну військову агресію російської федерації виникла необхідність продовження підтримки населення, з метою уникнення значного зростання фінансового навантаження на побутових споживачів всіх категорій, у тому числі, від підвищення ціни на електричну енергію.

За результатом опрацювання запропонованих Регулятором варіантів зростання ціни для побутових споживачів і з метою забезпечення балансу інтересів побутових споживачів та безперебійної роботи об'єднаної енергетичної системи України, постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2023 № 544 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 червня 2019 р. № 483» продовжено дію Постанови № 483.

Таким чином, починаючи з 01.07.2023 до 31.12.2023 включно для індивідуальних побутових споживачів, колективних побутових споживачів (зокрема гуртожитки), а також, споживачів (цілі споживання), які визначені в абзацах одинадцятому – чотирнадцятому пункту 13 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії», ціна за електричну енергію становитиме 2,64 грн/кВт.год (за весь обсяг споживання), що суттєво нижче за ринкову ціну на електричну енергію.

Наразі Постанова № 483 є єдиним механізмом, який врегульовує питання щодо здійснення розрахунків між учасниками ринку в рамках застосування фіксованих цін для вразливих споживачів.

Водночас, Міненерго підтримує впровадження удосконалення механізмів для дієвого соціального захисту усіх категорій вразливих споживачів, у тому числі, надання додаткових монетизованих субсидій незахищеним верствам населення з визначенням джерел їх фінансування.

Програма житлових субсидій населенню залишається головним механізмом забезпечення соціального захисту населення, через яку держава компенсує населенню витрати на оплату житлово-комунальних послуг, зокрема електричної енергії. Житлова субсидія розраховується як різниця між розміром плати за житлово-комунальні послуги в межах соціальної норми житла, соціальних нормативів користування житлово-комунальними послугами та розміром визначеного Кабінетом Міністрів України обов'язкового відсотка платежу.

З повагою

Перший заступник Міністра

Юрій ВЛАСЕНКО